25-26.Климаттың адам өмірі мен оның шаруашылығына тигізетін әсері. Агроклиматтық қорлар

ЗИЯНДЫ АТМОСФЕРАЛЫҚ ҚҰБЫЛЫСТАР:

- Қуаңшылық
- Аңызақ
- Үсік
- Көктайғақ
- Шаңды дауылдар

Аңызақ жел

- Жаз өте ыстық
- Құмның беті 60-70°С-қа дейін қызады
- Күшті қызған ауа
- Ыстық құрғақ жел
- Аңызақ желдердала зонасында жылына 5-10 күн, шөлейт зонасында 40 күн, Қызылқұмда 100 күн болады.

Қуаңшылық

- Қазақстан жерінде 20 жылда 4 р

болады.

Шаңды дауыл

- Олар желдің жылдамдығы мен топырақ жамылғысының сипатына тығыз байланысты.
- Ауа құрғақ кезде, борпылдақ топырақты алапта соғатын қатты жел.
- Орташа есеппен жылыны ҚР аумағында 20-38 күн соғады
- Оңтүстікте – 55-60 күн
- Таулы аймақта, тастақты, сазды аудандарда байқалмайды.

Үсік

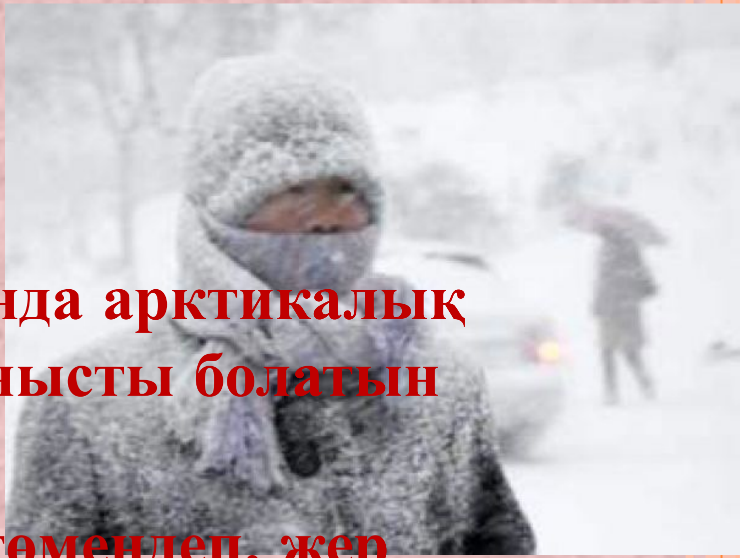

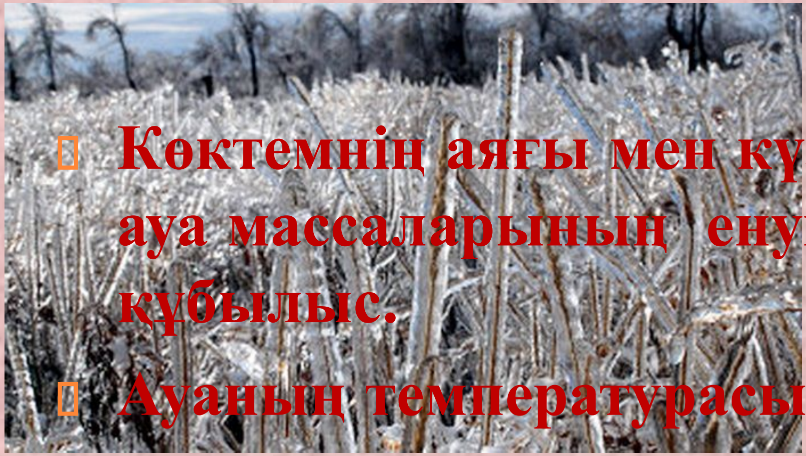

- Көктемнің аяғы мен күздің басында арктикалық ауа массаларының енуіне байланысты болатын құбылыс.
- Ауаның температурасы 0°С-тан төмендеп, жер тоңазып қалады.
- Егінге, жеміс ағаштарына көп зиян келтіреді.
- Солтүстікте - әрбір 10 жылдың 5 жылында үсікке шалыну болады.
- Оңтүстікте - әрбір 10 жылдың 4 жылында үсікке шалыну болады.

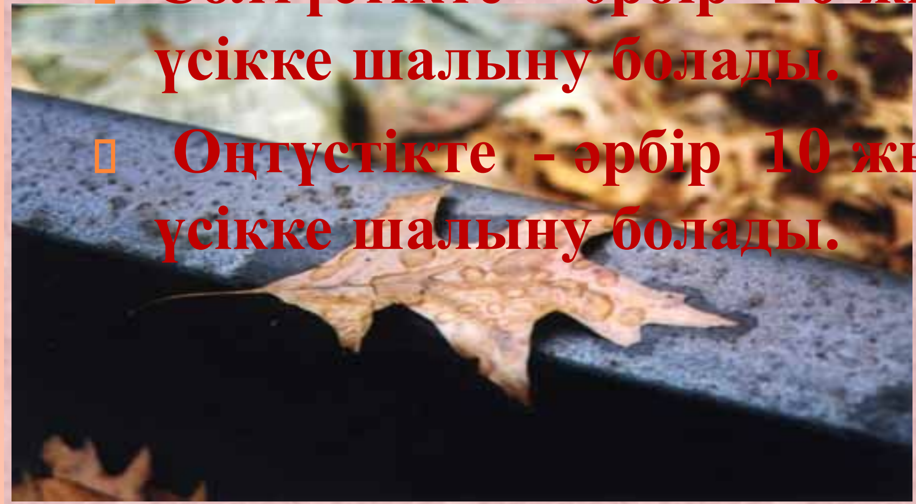

Көктайғақ

- Көбіне аязды ауа райынан кейін сіркіреме жауын жауғанда қалыптасады.
- Көктемде және күзде ауа райы салқындап, жер беті 0°С-қа дейін суынып, мөлдір және көгілдір жұп-жұқа (5мм) мұзбен жабылады.
- Көктайғақ республиканың оңтүстік және орталық аудандарында жиі байқалады.